



Palanski

APOKALIPSA
12



Biblioteka TRI ANĐELA

Zvonimir Kostić Palanski

APOKALIPSA 12

PUNTA NIŠ
2004.

Uvod

Apokalipsa, ili u našem prevodu Otkrivenje, je poslednja knjiga Biblije koju je napisao apostol Jovan, Isusov ljubljani učenik, krajem prvog veka, nakon što je na ostrvu Patmos u Egejskom moru, dobio niz vizija.

Predmet ove knjige je dvanaesto poglavlje Apokalipse, u kome je dat dramatičan prikaz velike borbe između Gospoda Isusa Hrista i Sotone. Ovaj sukob, prema dosadašnjem tumačenju, prikazan je u tri glavne slike, koje su postavljene u vremenskom diskontinuitetu. U stihovima 1-6 govori se o Sotoninom napadu najpre na Hrista kao dete, a zatim i na Hristovu crkvu. Stihovi 7-12 vraćaju nas na početak rata na Nebu, pre stvaranja sveta, kada se Sotona sa svojim palim anđelima borio protiv Hrista i tu borbu izgubio. Treći deo ovog poglavlja obuhvata stihove 13-17, koji govore o progonstvu Hristove crkve na Zemlji.

Ozbiljnijom i temeljnijom analizom ovog poglavlja dolazi se do zaključka da postoje određene nedoslednosti i nelogičnosti u ovakvoj interpretaciji. Pre svega smatram da su sve tri slike date hronološkim redosledom, što se lako

može i dokazati, jer opis rata na nebu, o kome se ovde govori, nije umetnut kao događaj koji se dogodio u dalekoj prošlosti. Ne, ovaj događaj se odigrao posle Krsta, ali time se ne negira činjenica da je rata na Nebu bilo i pre stvaranja sveta. Jer sama pojava Sotone na Zemlji koji nastoji da ubije Isusa Hrista odmah nakon Njegovog rođenja, a daleko pre toga i pojava greha na našoj planeti, potvrđuje nam da je svemu tome morala da prtehodi pobuna na Nebu protiv božanskog autoriteta i rat kao način da se preduprede strašne posledice greha.

Druga nedoslednost je svakako netačno tumačenje određenih simbola, a to je zbog toga što se ne poštuju pravila u tumačenju biblijskih simbola ili se ne poštuje istorijski kontekstu kome se simboli najjasnije osvetljavaju.

Pa ipak u samom tekstu ove knjige nastojaćemo da previše ne ukazujemo na greške u interpretaciji drugih autora, već da čitaocu pružimo novo tumačenje, logičnije i zasnovanije.

I još da napomenemo da ćemo u ovoj knjizi obraditi samo 17 stihova dvanaestog poglavlja Otkrivenja, jer poslednji, 18. stih, kao što je poznato, po svome sadržaju pripada sledećem poglavlju.

1.

ŽENA I AŽDAJA

Žena obučena u sunce

Apostol Jovan, prognan, kao što smo rekli, na ostrvo Patmos u vreme rimskoga cara Domicijana, krajem prvog veka naše ere, svakodnevno je pred sobom imao samo more i nebo. U jednom trenutku na nebu, kao na velikom platnu, video je neobičan prizor:

“I pokazala se veliki znak na nebu: žena obučena u sunce i mesec pod njenim nogama, a na glavi joj venac od dvanaest zvezda, i beše trudna i vikaše od porođajnih bolova i muka. I pokazala se drugi znak na nebu, i vidi: velika aždaja, crvena kao vatra, sa sedam glava i deset rogova; a na njenim glavama sedam kruna, i njen rep povuče trećinu nebeskih zvezda, te ih baci na zemlju. I aždaja je stajala pred ženom koja je imala da rodi, da joj proždere dete - kad rodi. I rodi muško dete, sina, koji će svima narodima biti pastir sa gvozdenom palicom. I njeno dete bi uzeto k Bogu i njegovom prestolu. A žena uteče u pustinju gde je imala mesto koje joj je Bog pripremio, da je onde hrane hiljadu i dvesta i šezdeset dana.” Otk 12,1-6.

Ne možemo se oteti utisku da nas cela ova slika sa Ženom, Detetom i Aždajom podseća na Božje obećanje koje je zapisano na samom

početku Biblije, kada je Bog rekao zmiji: “I još mećem neprijateljstvo između tebe i žene i između semena tvojega i semena njezina; ono će ti na glavu stajati a ti ćeš ga u petu ujedati.” 1. Mojs 3,15.

Ove reči, izgovorene pred vratima izgubljenog raja, bile su prva radosna vest koju je moglo čuti uzdrhtalo i preplašeno ljudsko srce koje je osetilo svu strahotu odvajanja od Boga. One su sadržale Božje obećanje da će Bog poslati Otkupitelja koji će biti “rođen od žene” (Gal 4,4). Hristos je to ženino “seme”. One su istovremeno najavile dramatičnu borbu između dobra i zla, odnosno Hrista i Sotone koja će dostići svoj vrhunac na krstu Golgote.

Komentarišući ovaj stih teolog Marvin Maksvel kaže:

“Sama reč ‘seme’ označava i ‘dete’ i ‘decu’. Kao i reč ‘potomstvo’ ona pripada grupi neobičnih reči koje mogu imati ulogu jednine i ulogu množine. Originalna jevrejska reč ‘zera’ ima to isto svojstvo. Ona ima značenje množine u 1. Mojsijevoj 22,17, a jednine u 1. Mojsijevoj 4,25.

Spominjanje sotoninog ‘semena’ ukazuje na činjenicu da će i sotona imati ‘decu’, one koji će se ponašati ili govoriti isto kao i on. Isus je u Jevanđelju po Jovanu 8,44 govorio o ljudima svoga vremena koji su se ponašali kao i “njihov otac đavo” Međutim, trebalo je da i žena dobije

potomstvo, a Bog je obećao da će pomagati svakom ženinom potomku koji se odupre sotoninoj 'deci'.

... Međutim, ako se reč 'seme' pojavljuje u množini u drugoj rečenici Božjeg obećanja u 1. Mojsijevoj 3,15, ona je u jednini u trećoj i četvrtoj rečenici, jer govori o 'njemu' i 'njegovom'.

Obećanje u 1. Mojsijevoj 3,15 je i veličanstveno proročanstvo da će se jednoga dana pojaviti određeni Sin, posebno muško Dete, koji će, iako teško ranjen u sukobu, na kraju savladati sotonu." 1)

Međutim, nas sada interesuje koga predstavlja Žena iz Otkrivenja 12, koju prorok u viziji vidi na nebu sa neobičnim atributima - sa Suncem, Mesecom i 12 zvezda - i koja je uz to trudna? Ovo pitanje postavljamo stoga, jer će nam kasniji stihovi (5.6.13.15.16) pokazati da se celokupni kontekst događaja odigrava na Zemlji i to u jednom dugom vremenskom periodu. Iz toga zaključujemo da ova Žena nema doslovno, već simbolično značenje.

Pomenuti teolog Maksvel nam u svojoj knjizi "Apokalipsa" sugerše sledeće značenje ovog simbola:

"... žena iz dvanaestog poglavlja Otkrivenja predstavlja Božji narod kao celinu, sve verne kao grupu. Skoro svi komentatori zastupaju to 'korporativno' ili kolektivno shvatanje.

U Starom zavetu, o kolektivu izrailjskog naroda nekoliko puta govori se kao o ženi. Ponekad se Izrailj kao celina upoređuje s nevernom ženom, čiji božanski Muž, Bog, ima nameru da joj oprost i da je vrati na njeno staro mesto (Knjiga proroka Osije 2,19.20; Knjiga proroka Isaije 54,1-8). Na drugim mestima Izrailj je upoređen sa divnom mladom ženom, koju je Bog odenuo u veličanstvenu novu odeću i izabrao da Mu bude nevesta (vidi: Knjiga proroka Jezekilja 16,8-14).

I u Novom zavetu se o hrišćanskoj crkvi govori kao nevesti (vidi: 2. Korinćanima 11,2; Efescima 5,21-23). Međutim, ne bi bilo dobro da pretpostavimo da postoje dve neveste, jedna starozavetna i druga novozavetna. U stvari, samo je jedna nevesta! Bog ima svoj jedan narod, a ne dva! Njegova nevesta je nekad bila lokalna, jednonacionalna grupa; sada se proširila po celom svetu, na sve narode.” 2)

Maksvel je svakako u pravu kad posmatra stvari iz sadašnje perspektive i zaključuje da se Božja nevesta proširila po celom svetu, na sve narode. Međutim, nas ne interesuje sadašnje stanje, jer se danas ne očekuje rođenje Deteta. Dete se već rodilo. A rodilo se kad je nevesta, kako to opet Maksvel kaže, “nekad bila lokalna, jednonacionalna grupa”, misleći pritom na Izrailj. Prema tome, Žena koja rađa Dete može biti samo Izrailj, a ne i hrišćanska Crkva. Hrišćanstva nije

bilo pre Hrista, pa prema tome ono nije moglo roditi Hrista!

Apostol Jovan kaže da je Žena bila obučena u Sunce, da je imala Mesec pod nogama, a na glavi venac od dvanaest zvezda. Svako ko je čitao uzbudljivu priču o Josifu i njegovoj braći setiće se drugog Josifovog sna:

“Posle opet usni drugi san, i pripovedi braći svojojgovoreći: usnih opet san, a to se sunce i mesec i jedanaest zvezda klanjahu meni. A pripovedi i ocu svojemu i braći svojoj; ali ga otac prekori i reče mu: kakav je to san što si snio? eda li ćemo doći ja i mati tvoja i braća tvoja da se klanjamo tebi do zemlje?” 1. Mojs 37,9.10.

Nema sumnje, jer je sasvim očigledno, da Sunce, Mesec i 12 zvezda (11+1) u ovom snu ukazuju na celokupni Izrailj.

Još jedan dokaz u prilog tvrdnji da je Žena iz vizije apostola Jovana simbol izrailjskog naroda nalazimo u Psalmu 89, gde Bog, govoreći o večnom zavetu koji je sklopio sa izrailjskim narodom upoređuje trajnost Sunca i Meseca sa trajnošću Davidovog prestola:

“Neću pogaziti zaveta svojega, i što je izašlo iz usta mojih neću poreći. Jednom se zakleh svetošću svojom; zar da slažem Davidu? Seme će njegovo trajati dovek, i presto njegov kao sunce preda mnom; on će stajati uvek kao mesec i verni svedok u oblacima.” Ps 89,34-37.

Bog koji je “obukao svetlost kao haljinu”, kako to kaže psalmista (Ps 104,2), obukao je i svoju Nevestu u svetlost. Ona je bila kao “ona što se vidi kao zora, **lepa kao mesec, čista kao sunce**” (Pesma nad pesmama 6,9). Da li slučajno? Svakako, ne! Prorok Isaija nam to najbolje potvrđuje kada poziva svoj narod:

“Ustani, **svetli se, jer dođe svetlost tvoja**, i slava Gospodnja obasja te. Jer, gle, mrak će pokriti zemlju i tama narode; **a tebe će obasjati Gospod** i slava njegova pokazaće se nad tobom. I narodi će doći k videlu tvojemu i ka svetlosti koja će te obasjati.” Is 60,1-3.

Gospod je svojom svetlošću obasjao svoj narod Izrailj u trenutku kada je mrak pokrio zemlju i tama narode. Razlog tome je taj što će Izrailj roditi Onoga za koga će Jovan reći da je “istinita svetlost koja osvetljava svakoga čoveka” (Jovan 1,9) i za koga će Pavle zapisati da se videla “svetlost poznanja slave Božje u licu Isusa Hrista” 2. Kor 4,6. A da bi se sve to izrazilo na najupečatljiviji način, Bog se poslužio vrlo jakim simbolima - Suncem, Mesecom i zvezdama.

I još nešto: skoro da je istovetna namera Božja sa stvaranjem Sunca, Meseca i zveda, s jedne strane, i izbora izrailjskog naroda, s druge. Setimo se najpre razloga stvaranja pobrojanih nebeskih tela:

“I stvori Bog dva videla velika: videlo veće da upravlja danom, i videlo manje da upravlja no-

ću, i zvezde. I postavi ih Bog na svodu nebeskom da obasjavaju zemlju.” 1. Mojs 1,16.17.

Slične reči nalazimo i u Isusovoj Besedi na Gori kada je okupljenim jevrejskom narodu rekao:

“**Vi ste svetlost sveta.** Ne može se sakriti grad koji leži na brdu; niti se pali svetiljka i stavlja pod mericu, nego na svećnjak, i svetli svima u kući. Tako neka zasvetli **vaša svetlost** pred ljudima, da vide vaša dobra dela i proslave Oca vašega koji je na nebesima.” Matej 5,14-17

Kao što je istovetna namera Božja bila sa stvaranjem Sunca, Meseca i zvezda i sa izborom izrailjskog naroda - **da obasjavaju zemlju**, takva je Njegova namera i sa njihovim očuvanjem - **da traju**. Potvrdu za to nalazimo kod proroka Jeremije:

“Ovako veli Gospod, koji daje sunce da svetli danju, i uredbe mesecu i zvezdama da svetle noću, koji raskida more i buče valovi njegovi, kome je ime Gospod nad vojskama: Ako tih uredaba nestane ispred mene, govori Gospod, i seme će Izrailjevo prestati biti narod preda mnogom navek. Ovako veli Gospod: ako se može izmeriti nebo gore i izvideti temelji zemaljski dole, tada ću i ja odbaciti sve seme Izrailjevo za sve što su učinili, veli Gospod.” Jer 31,35-37.

Dakle, to su okolnosti pod kojima “seme Izrailjevo“ može prestati da bude narod pred Bogom i da Gospod odbaci sve “seme Izrailjevo”

za sve što su učinili - ako nestane uredaba Suncu, Mesecu, zvezdama i moru, ako se izmeri nebo gore i izvide temelji zemaljski dole. Ali s obzirom da nikada neće nestati uredaba Suncu, Mesecu, zvezdama i moru, niti će se izmeriti nebo gore i izvideti temelji zemaljski dole, onda ni “seme Izrailjevo“ neće prestati da bude narod pred Bogom! Ako bi se to ipak desilo, samo onda bi Jevreji kao narod nestali pred Bogom “za sve što su učinili, veli Gospod” (Jer 31,37). Drugim rečima - ne postoji ništa zbog čega bi ih Bog odbacio, a kamoli uništio.

Velika, crvena aždaja

Drugi znak koji se pokazao na nebu bio je velika, crvena aždaja, koja je imala sedam glava sa sedam kruna i deset rogova. Ovaj simbol takođe nije teško razumeti, jer nam deveti stih ovog istog poglavlja otkriva da je “velika aždaja, stara zmija, zvana đavo i satana” (Otk 12,9). Aždaja je u svojoj pobuni protiv Boga već bila povukla “trećinu nebeskih zvezda” i bacila ih na zemlju. To nije događaj koji se odvija pred apostolovim očima, već je to događaj koji se odigrao u prošlosti. Pisac tom činjenicom nam ukazuje na ono što zbilo u prošlosti da bi nam objasnio o kakvoj je sili reč. I, svakako, ne radi se ovde o stvarnim zvezdama kao nebeskim telima, jer su one većinom daleko veće od naše planete.

Čak i da su daleko manje, teško je pretpostaviti da bi se jedna trećina njih mogla zbrisati repom nekog nebeskog čudovišta. To sve znači da je ne samo ova Aždaja simbol, kako smo već rekli, nego da su i same zvezde simbol. Jasno je da ćemo uvek tamo gde doslovno značenje nema nikakav logički smisao potražiti simboličko značenje. Naravno da time ne negiramo realnost vizije. Ona i dalje ostaje stvarna, samo je njeno značenje simboličko. Poznato je da su zvezde u Bibliji simbol za anđele. Tako Biblija i samog Sotonu u Knjizi proroka Isaije naziva “zvezdom danicom” (Is 14,12), koja je govorila u svom srcu da će podignuti svoj presto “više zvezda Božjih” (Is 14,13). Posledica ove pobune bilo je njihovo zbacivanje sa neba. Od tada ovaj vrhovni anđeo nije više Lucifer, Svetlonoša, “zvezda danica, kćer zorina” (Is 14,12), niti “heruvim zaklanjač” (Jez 28,14.16). On je sada aždaja, zmija, đavo i sotona, koji je povukao za sobom jednu trećinu nebeskih anđela. Izobličeni njegovim duhom, oni su postali demoni. Zato je apostol Pavle pisao da “naša borba nije protiv ljudi od mesa i krvi, nego protiv poglavarstva, protiv vlasti, protiv vladara ovog mračnog sveta, protiv zlih duhova na nebesima” (Ef 6,12). Svi ovi pojmovi - poglavarstva, vlasti i vladari mračnog sveta - otkrivaju nam da zli duhovi deluju veoma organizovano u borbi protiv čoveka, predvođeni Sotonom kao svojim vrhovnim poglavarem. Međutim, oni koji su već stali na Božju stranu, ne

žive više “po vladaru vazdušnih sila, po duhu koji sada dejstvuje u sinovima nepokornosti” (Ef 2,2).

Onog trenutka kad se očekivalo da se rodi Gospod Isus Hristos, u borbu protiv Njega krenuo je sam Sotona: “I aždaja je stajala pred ženom koja je imala da rodi, da joj proždere dete - kad rodi.” Otk 12,4. “Krvnik ljudski od početka”, kako će ga Hristos kasnije nazvati (Jovan 8,44), bio je i krvnik Isusa Hrista od početka.

Prema Maksvelu, Aždaja nije samo simbol Sotone, jer se Sotona u svojoj paklenoj nameri da ubije Božjeg Sina poslužio zemaljskim silama. Evo šta on kaže:

“Ovde se suočavamo sa simbolima! U viđenju, aždaja se nalazila na nebu - a Isus je, kao što nam je poznato, rođen na Zemlji! Koga onda predstavlja simbol aždaje? Svi oni koji su nekada slušali božićne priče znaju da je car Irod poslao svoje vojnike u Vitlejem da pobiju sve novorođene sinove, nadajući se da će tako ubiti i Isusa. Irodovi vojnici nisu ubili Isusa, jer je Bog u snu opomenuo njegove roditelje i oni su pobjegli. Car Irod je bio marioneta Rima. Svi znaju i za Pontija Pilata - drugog rimskog funkcionera - koji je Isusa razapeo na krst. Upravo je Rim pokušavao da uništi Isusa. Velika crvena zmija je sotona - i Rim koji nastupa u njegovo ime.”³⁾

S ovim tumačenjem se uglavnom svi komentatori slažu. Mi ne možemo, i to iz najmanje tri razloga:

Prvo, jedan od principa u tumačenju Biblije je da simboli imaju samo jedno značenje.

Drugo, znamo da su i neki Jevreji više puta pokušavali da ubiju Isusa. Fariseji, na primer (Matej 12,14; Marko 3,6), odnosno književnici i glavari sveštenečki (Marko 11,18), kojima su se pridružile i starešine narodne (Luka 19,47).

Treće, poslednji stihovi iz dvanaeste glave Otkrivenja pokazaće nam da se Sotona poslužio i drugim zemaljskim silama, što je simbolično prikazano krunama i rogovima na glavama crvene Aždaje, tako da se ona ne može poistovetiti samo sa Rimskom imperijom. Prema Otkrivenju 17,9.10. sedam glava su carstva preko kojih ova sila progona i nastoji da uništi Božji narod. Deset rogova na glavi četvrte zveri iz sedmog poglavlja Knjige proroka Danila pojavljuju se kao simbol podeljenog carstva (Dan 7,24), odnosno kao nove političke sile. Istom simbolikom je označen zbir nacija koje će se pridružiti Božjem neprijatelju na kraju vremena (Otk 17,12.13).

Muško Dete

“I rodi muško dete, sina, koji će svima narodima biti pastir sa gvozdenom palicom. I njeno dete bi uzeto k Bogu i njegovom prestolu.”
Otk 12,5.

Već smo u prethodnom izlaganju videli da muško Dete predstavlja samog Isusa. Videlac sa Patmosa nam to ne kaže otvoreno, ali to se nedvosmisleno može zaključiti na osnovu samog konteksta. Postavlja se pitanje zašto je Nebo u ovoj viziji prikazalo Isusa ovim simbolom, odnosno zašto ga je jednostavno nazvalo Detetom? Biblija nam otkriva da je dete simbol čistote srca, nevinosti, jednostavnosti, samoodricanja, nepatvorene ljubavi. Evandelističar Matej je zabeležio da je sam Isus na pitanje ko je “najveći u carstvu nebeskome” (Matej 18,1), uzeo dete i uzdigao ga do simbola, jer je posebnu lepotu deteta video u njegovoj spremnosti na poniznost: “Koji se dakle ponizi kao dete ovo, onaj je najveći u carstvu nebeskome.” Matej 18,4. Zato mislim da je Jovanova vizija upravo to htela da nam kaže: Onaj ko je najveći u carstvu nebeskome, a to je Gospod Isus Hristos, postao je dete da bi celom svemiru pokazao dokle je spreman da ide u svom poniženju za spasenje ljudskog roda.

“I rodi muško dete, sina ...” Otk 12,5.

Jasno je da je muško dete sin, i drugačije ne može biti, i smešno bi bilo da je apostol Jovan ovom tvrdnjom to želelo da nam kaže. Ne. On isticanjem reči *sin* želi da nas podseti na jedno davno proročanstvo proroka Isaije koje je u ovom Detetu našlo svoje ispunjenje:

“Jer nam se rodi dete, sin nam se daje, kojemu je vlast na ramenu, i ime će mu biti: divni, savetnik, Bog silni, otac večni, knez mirni.” Is 9,6

Posle osam vekova ovo proročanstvo se ispunilo. Jedne noći, pastirima koji su čuvali stada na vitlejemskim brežuljcima, anđeo je objavio radosnu vest: “I ovo vam je znak: naći ćete dete povijeno u pelene gde leži u jaslama.” Luka 2,12. Osam dana nakon toga ovo Dete je dobilo ime: “I kad se navršiše osam dana za njegovo obrezanje, nadenuše mu ime Isus.” Luka 2,21. To Dete bilo je Bog silni i Otac večni. Ili: Bog silni i Otac večni postao je Dete. Zašto? Apostol Pavle nam otkriva tu tajnu Isusovog utelovljenja: “Budući pak da deca imaju telo i krv, tako i on uze udela u tome, da smrću satre onoga koji ima državu smrti, to jest đavola.” Jevr 2,15.

Sad vidimo i shvatamo zašto je Isus rođen kao dete, odnosno zašto je uzeo udela u našoj ljudskoj prirodi. Apostol Pavle jednostavno kaže “da smrću satre onoga koji ima državu smrti, to jest đavola.” Jevr 2,15. Isus je, dakle, postao čovek, jer kao Bog nije mogao umreti. “On bi ranjen za naše prestupe, izbijen za naša bezakonja; kar beše na njemu našega mira radi, i ranom njegovom mi se iscelismo.” Is 53,5. On je umro da ne bismo mi morali umreti večnom smrću. Način na koji je On izabrao da reši problem našeg prestupa i naše pobune i time otkloni sve posledice koje su iz toga proistekle,

pokazuje nam karakter Njegove neizmerne ljubavi.

“I rodi muško dete, sina, koji će svima narodima biti pastir sa gvozdenom palicom.” Otk 12,5.

Još je prorok Isaija najavio Isusa kao dobrog pastira, ali i kao Boga:

“Izidi na visoku goru, Sione, koji javljaš dobre glase; podigni silno glas svoj, Jerusalime, koji javljaš dobre glase; podigni, ne boj se. Kaži gradovima Judinim: evo Boga vašega. Evo, Gospod Bog ide na jakoga, i mišica će njegova ovladati njim; evo plata je njegova kod njega i delo njegovo pred njim. **Kao pastir pašće stado svoje**; u naručje svoje sabraće jaganjce, i u nedrima će ih nositi, a doжилice će voditi polako.” Is 40,9-11.

Preko proroka Jezekilja Sveti Duh je objavio: “I podignuću im jednoga pastira koji će ih pasti...” Jez 34,23.

Davno pre Isaije i Jezekilja pevao je i psalmista David: “Gospod je pastir moj, ništa mi neće nedostajati.” Ps 23,1.

Isus je svojim životom i svojim rečima potvrdio ova proročanstva: “Ja sam pastir dobri i znam svoje, i moje mene znaju. Kao što mene zna Otac i ja znam Oca; i dušu svoju polažem za ovce. I druge ovce imam koje nisu iz ovoga tora, i one

mi valja dovesti; i čuće glas moj, i biće jedno stado i jedan pastir.” Jovan 10,14-16.

“Gospod Bog ide na jakoga.” - pisao je Isaija o velikom Pastiru koji kreće u borbu protiv svog neprijatelja i neprijatelja svog stada. Zato je Isus prikazan Jovanu kao pastir sa gvozdenom palicom, jer je ona simbol sigurne odbrane.

Dete uzeto k Bogu

Posle sigurne odbrane i izvojevane pobede nad neprijateljem, apostol nas ukratko izveštava: “I njeno dete bi uzeto k Bogu i njegovom prestolu.” Otk 12,5. Nakon što je prošao kroz najteža iskušenja, poniženja i mučeničku smrt, Isus je vaskrsao i vazneo se do slave i prestola svoga Oca, gde posreduje za nas u ulozi prvosveštenika (Jevr 8,1.2).

Žena uteče u pustinju

“A žena uteče u pustinju gde je imala mesto koje joj je Bog pripremio, da je onde hrane hiljadu i dvesta i šezdeset dana.” Otk 12,6.

Žena koja je rodila muško Dete bila je prinuđena nakon Njegovog vaznesenja da ode u pustinju, gde će provesti 1260 dana. S obzirom da

prorok sa Patmosa i ovde govori jezikom simbola, moraćemo potražiti značenje pustinje i perioda od 1260 dana, međutim to ćemo učiniti kasnije, kad budemo komentarisali Otk 12,13.14, gde se ovaj događaj ponovo spominje, ali sada sa malo više detalja.

Literatura:

- 1) Marvin Maksvel: Apokalipsa, Preporod, Beograd 1996, str. 313.
- 2) Ibid., str. 316.
- 3) Ibid., str. 317.318.

2.

RAT NA NEBU

I nastaje rat na nebu

“I nastaje rat na nebu; Mihailo sa svojim anđelima zarati na aždaju. I aždaja i njeni anđeli zaratiše, ali ne odoleše i ne naše im se više mesta na nebu. I bi zbačena velika aždaja, stara zmija, zvana đavo i satana, koja zavodi sav svet, ona bi zbačena na zemlju i njeni anđeli behu zbačeni s njom.” Otk 12,7-9.

Zanimljivo je da David H. Štern u svom prevodu Novog zaveta sa jevrejskog na nemački jezik piše: “I kao sledeće nastaje rat na nebu.” Reči “i kao sledeće” sugerišu nam da se u Otkrivenju 12 radi o hronologiji događaja. Ova druga slika vremenski sledi iza prve. Najpre je Žena rodila muško Dete, Aždaja je pokušala da ga proždere, ali je Dete bilo uzeto k Bogu, a zatim je kao sledeće nastao rat na nebu.

Postoje, međutim, teolozi koji su sasvim daleko od ovakvog tumačenja. Oni smatraju da Jovan u svom opisu rata na nebu objedinjuje dva sukoba između Hrista i Sotone da bi naglasio Hristovu potpunu pobedu nad đavolom na krstu. Prvi sukob, po njima, počeo je na nebu kad se Lucifer pobunio protiv Božje vladavine (Is 14,12-14; Jez 28,12-17), a drugi u Getsimaniji i na krstu. Jovan, po njihovom mišljenju, upotrebljava opise

rata na nebu da bi ilustrovao ono što se dogodilo na krstu.

Da bismo došli do odgovora na pitanje koji je od ova dva komentara tačniji, moramo poći redom.

Mihailo i Aždaja

U ovom ratu se Mihailo sa svojim anđelima bori protiv Aždaje i njenih anđela, odnosno demona. Ko je Mihailo? Prorok Danilo kaže da je Mihailo “veliki knez” (Dan 12,1), a apostol Juda piše da je Mihailo Arhanđel. Ako ove dve tvrdnje povežemo sa Pavlovim opisom Hristovog drugog dolaska, u kome on tvrdi da će Hristos doći s glasom Arhanđelovim (1. Sol 4,16), onda zaključujemo da je Arhanđel Mihailo sam Gospod Isus Hristos. To nam potvrđuje i samo značenje imena Mihailo - Ko je kao Bog? Odgovor je, naravno, samo je Isus kao Bog!

Zašto Jovan u opisu rata na nebu Isusa naziva Mihailom? Upravo zato što se Isus već vratio na nebo, u svoju božansku slavu i na presto svoga Oca. On je kao Bog. On je jednak s Bogom. Zato opis rata na nebu ne može biti ilustracija onoga što se događalo na krstu. Na krstu je Isus bio čovek, a u Bibliji se Isus kao čovek nigde ne naziva Mihailom.

Pitanje koje nas sada interesuje jeste, da li se sa nekom istorijskom preciznošću može reći kada je otpočeo rat na nebu, o kome piše apostol Jovan? Lično smatram da ovaj rat ne treba mešati sa onim što opisuju Isaija (14,12-14) i Jezekilj (28,12-17), jer se ovaj rat odigrao nakon Golgote, odnosno odmah posle Hristovog vaskrsenja. Videćemo i zašto, ako imamo u vidu celokupni kontekst u vezi sa ovim pitanjem.

Pismo nas izveštava da je Aždaja sa svojim anđelima izgubila ovaj rat i bila ne samo poražena, već i zbačena na Zemlju.

Glas veliki na nebu

Odmah nakon ovog munjevitog rata prorok je začuo snažan Glas na nebu kako govori:

“Sad nasto spasenje i sila i carstvo Boga našega, i vlast njegovog Mesije, jer je zbačen tužitelj naše braće koji ih optuživaše pred našim Bogom dan i noć. I oni ga pobeđiše Jagnjetovom krvlju i rečju svoga svedočanstva, i ne zavoleše svoj život - sve do smrti. Zato se veselite nebesa i vi koji boravite na njima. Teško zemlji i moru, jer đavo siđe k vama s velikim gnevom znajući da ima malo vremena.” Otk 12,10-12.

Prvo što je objavio ovaj Glas sa neba jeste da je nastalo “spasenje i sila i carstvo Boga našega, i vlast njegovog Mesije” (Otk 12,10).

Kada je nastalo spasenje čovečanstva? Kada je carstvo Božje prošireno i na našu Zemlju kojom je Sotona vladao kao “knez ovoga sveta” od trenutka kad je prevario Adama i Evu? Kada je Isus kao Mesija dobio vlast, odnosno kada je dobio potvrdu da mu je data sva vlast i na Nebu i na Zemlji?

Da bismo dobili dogovor na ova pitanja moramo se vratiti na samo jutro vaskrsenja kada se Isus javio Mariji Magdaleni:

“Isus joj reče: ženo, što plačeš? Koga tražiš? Mислеći da je to vrtar, ona mu reče: gospodine, ako si ga ti odneo, reci mi gde si ga stavio, pa ću ga ja uzeti. Reče joj Isus: Marija. Ona se osvrnu i reče mu jevrejski: ravuni, što znači: učitelju. Isus joj reče: ne dotiči me, jer još nisam otišao gore Ocu. Nego idi do moje braće i reci im: ja idem gore svome Ocu - i Ocu vašem, svome Bogu - i Bogu vašem.” Jovan 20,15-17.

Zapazimo dva vrlo bitna momenta u ovom tekstu. Prvo, Isus ne dozvoljava Mariji da Ga dotakne, jer se još nije bio vratio svome Ocu. Drugo, On poručuje preko Marije svojim učenicima da se vraća Bogu. S Marijom Magdalinom bila je Marija Jakovljeva i Solomija (Marko 16,1) i Jovana i neke druge žene (Luka 24,10). Posle svega što se dogodilo na grobu, one su krenule da potraže apostole i da im jave radosnu vest o Hristovom vaskrsenju. Ali šta se desilo na tom putu?

“I gle, Isus ih sreće i reče: zdravo. A one prišavši uhvatiše njegove noge i pokloniše mu se.” Matej 28,9.

Dakle, Hristos se ponovo javio. Na grobu samo Mariji, a sada svima. Na grobu Marija Magdalina nije smela da Ga dotakne, jer se još nije bio vratio svome Ocu, a sada Ga sve dotiču, verovatno pre svih Marija, i klanjaju Mu se. A ono što je ovde posebno interesantno, Isus ih sada ne sprečava u tome. Šta to znači? To jednostavno znači da je On u međuvremenu bio kod svoga Oca. Tog istog dana, ali nešto kasnije, u susretu sa svojim učenicima, Isus je to i potvrdio: “Tada priđe Isus i reče im: meni je dana sva vlast na nebu i na zemlji.” Matej 28,18.

Ako Isus nije bio na Nebu, kako je i od koga je mogao dobiti svaku vlast na Nebu i na Zemlji? Svakako da mu Sotona nije prišao posle vaskrsenja i kao pobedniku predao vlast nad Zemljom.

Znači, Isus je bio kod svoga Oca i primio vlast! Ali, vraćajući se na Zemlju, smatram, naišao je na žestok napad Sotone. Drugačije verovatno nije ni bilo, ako se zna da je đavo “krvnik ljudski od početka” (Jovan 8,44). Ta sedmoglava Aždaja je verovatno pokušala da osujeti Hrista. I to je izazvalo rat na Nebu. Ali Hristos je nadvladao Aždaju i njegove demone. Ovaj rat nije dugo trajao. Bio je munjevit, upravo onakav kako je to Hristos i najavio: “Gledao sam

sotonu kako je pao s neba kao munja.” Luka 10,18.

Sve se to dogodilo u nedelju posle Hristovog vaskrsenja. Sotona je potisnut s neba. Nebo se oslobodilo opadača i njegovih paklenih sila. “I ne nađe im se više mesta na nebu.” Otk 12,8.

Stih “Sad nastaje spasenje i sila i carstvo Boga našega, i vlast njegovog Mesije.” (Otk 12,10) dokaz je više da se sve ovo odigralo u hrišćanskom periodu, jer se ovde Sin Božji pominje kao Mesija, odnosno Hristos. Hristos je najavio da je dobio vlast, a sada je i samo Nebo to potvrdilo.

I oni ga pobeđiše Jagnjetovom krvlju

Ono što neizostavno i naročito treba podvući jeste da se Nebo poslužilo jednim posebnim oružjem u ratu protiv Sotone:

“I oni ga pobeđiše Jagnjetovom krvlju i rečju svoga svedočanstva, i ne zavoleše svoj život - sve do smrti.” Otk 12,11.

Oni koji su u ratu na nebu učestvovali na Hristovoj strani pobedili su Sotonu zahvaljujući Hristovoj krvi. Ovo je neboriv dokaz koji nam pokazuje da je ovaj rat nastao onda kada su verni anđeli mogli da se pozovu na Hristovu prolivenu

krv. A to znači - posle Golgote. Zašto je Hristova krv, koja je prolivena na krstu, bila toliko važna i značajna? Šta je postignuto njome? Govoreći o Hristu, apostol Pavle kaže:

“Jer je Bog blagoizvoleo da se u njemu (*Hristu*) nastani sva punina i da njegovim posredstvom sve izmiri sa sobom, stvorivši mir njegovom **krvlju** na krstu, te da njegovim posredstvom izbavi sve što je na zemlji i što je na nebesima.” Kol 1,19.20.

Hristos je, dakle, ostvario na Zemlji volju nebeskog Oca time što je svojom krvlju na krstu pomirio sa Bogom ono što je na Zemlji i ono što je na Nebu. Na Zemlji, svakako, nas ljude, da više ne budemo neprijatelji Božji. A na Nebu, koga? Da li Sotonu i njegove demone? Naravno, ne! Zar bi Hristos dozvolio Sotoni da Ga ovaj ubije, pa da tako ostvari mir sa njime? I sama ova pomisao je besmislena. Na Golgoti je Sotoni odzvonilo posmrtno zvono, kako kaže jedan pisac. Za njega nema nade. Ostaje nam da zaključimo da je ovde reč o vernim anđelima i o stanovnicima drugih svetova koji nisu pali u greh. Ta nebeska bića su tek sa Golgotom shvatila pravi karakter Sotone, tog velikog varalice i opadača. Tek su njegova okrutna borba protiv Hrista i zločin koji je počinio na krstu, prolivši Njegovu nevinu krv, mogli u potpunosti da ugase ljubav koju su nebeski anđeli

i nebeska bića gajili prema njemu. To potvrđuje i Elen G. Vajt, jedan od cenjenijih duhovnih pisaca:

“U borbi između Hrista i Sotone otkriven je za vreme Spasiteljevog rada na Zemlji karakter velikog varalice. **Ništa nije moglo tako potpuno da odvoji sotonu od ljubavi nebeskih anđela i celog vernog svemira kao njegova okrutna borba protiv Otkupitelja sveta.**”¹⁾

Kad su sa krsta počele da padaju svete kapi krvi Božjeg Sina, tek tada su nebeska bića razumela svu gnusobu greha i u njima je nestalo svake naklonosti prema Luciferu. Tako je prekinuta poslednja karika koja je ih je međusobno vezivala U knjizi “Čežnja vekova”, opisujući Hristovu smrt na Golgoti, Elen G. Vajt nam upravo to i potvrđuje:

“Sotona je uvideo da je njegova laž razobličena. Njegova vladavina otkrivena je pred bezgrešnim anđelima i svemirom. Otkrio je sebe kao ubicu. **Prolivši krv Božjeg Sina, izgubio je svaku naklonost nebeskih bića.** Odsada je njegovo delovanje ograničeno. Bez obzira na držanje koje bi pokazao, više nije mogao sačekivati anđele koji dolaze iz nebeskih dvorova i pred njima optuživati Hristovu braću kao one koji su obučeni u haljine prljave i oskvrnjene grehom. **Tako se prekinula poslednja karika izraza naklonosti između sotone i nebeskog sveta.**”²⁾

I još jednom ovaj isti duhovni pisac piše o ovom trenutku kada su stanovnici vasiona shvatili prirodu Sotone i prirodu greha :

“Ispoljavajući svoje ogorčeno neprijateljstvo prema Hristu sve dok ga nije izranjavljenog, skrhanog i slomljenog srca oterao na krst, **sotona je postigao samo to da je sebe sa korenom zauvek iščupao iz srca svih stanovnika vasiona.**” 3)

Šta možemo na osnovu svega ovoga zaključiti? Svakako, sledeće: Tek kada su stanovnici vasiona izbacili iz svoga srca svaku naklonost prema Sotoni, a to se desilo kad je Sotona ubio Božjeg Sina na Golgoti, tek tada su se u potpunosti stavili na Hristovu stranu i kao nebeski ratnici bili spremni da se kao i Hristos bore do same smrti. Onda je došao rat, u kome su oni i potvrdili svoju privrženost Hristu.

Razaranjem Sotonine “države smrti” (Jevr 2,14) nastalo je “spasenje i sila i carstvo Boga našega, i vlast njegovog Mesije.” (Otk 12,10). Hristovo carstvo proširilo se i na našu Zemlju, jer Sotona više nije bio knez ovoga sveta. Sotona više nije bio knez ovoga sveta, ali je, na žalost, i dalje bio na ovom svetu. Zato je snažni Glas sa Neba objavio:

“Zato se veselite nebesa i vi koji boravite na njima. Teško zemlji i moru, jer đavo siđe k vama s velikim gnevom znajući da ima malo vremena.” Otk 12,12.

I ova činjenica da je Sotona bio svestan da mu je ostalo malo vremena, pokazuje da se ovaj rat na nebu o kome piše Jovan nije mogao odigrati u dalekoj prošlosti, kako to neki teolozi tumače, već onda kako smo to i objasnili.

3.

AŽDAJA I ŽENA

Aždaja goni Ženu

“I kad aždaja vide da je zbačena na zemlju, poče goniti ženu koja rodi muško dete.” Otk 12,13.

Nakon rata na nebu počela su žestoka i nemilosrdna progonstva Žene koja je rodila muško Dete, odnosno Izrailja u čijem se okrilju rodio Hristos. Rim, čija je vojska zauzela Jerusalem 37. godine stare ere, kada su i nestali poslednji ostaci drevnih oblika jevrejskog državnog poretka, u očima Jevreja bio je “simbol đavolske sile”.⁴⁾ Rimljani se nisu ni malo trudili da ih u to razuvere. Naprotiv. Sve što su činili Božjem izabranom narodu bilo je inspirisano demonskim duhom.

Jedan od ludih rimskih careva, Gaj Kaligula (37-41.n.e.), zahtevao je da se njegova bista postavi u jerusalimskom Hramu smatrajući sebe božanskom ličnošću. Jevreji su bili spremni pre da umru nego li da to dozvole. Znajući to rimski guverner Publije Petronije napisao je caru da nije mogao da izvrši naređenje. Kaligula mu je poslao pismo sa zapovešću da izvrši samoubistvo, ali pre nego što je dobio to pismo, guverneru je stigla vest iz Rima da je ludoga cara ubio neki njegov oficir.

“U Aleksandriji su Grci-jevrejomrsci iskoristili nastalo stanje da izazovu protivjevrejske nemire, i priredili prvi pogrom u istoriji Rimske imperije. Klaudijevim stupanjem na presto (41-54. g.n.e.), neredi u Aleksandriji nanovo su planuli; u pomoć tamošnjim Jevrejima pohrlila su njihova sabraća iz Palestine. Tek je odlučna intervencija imperatorova povratila red u ovome gradu i obnovila ranije stanje, koje je potrajalo sve do Velikog ustanka (66. g.n.e.)” 5)

Veliki ustanak Jevreja završio se velikim porazom, takoreći nacionalnom kataklizmom.

“Pad Jerusalima i razorenje Hrama, koji su predstavljali težak udarac za sav jevrejski narod, pogubno su se odrazili na život u Palestini. Rimljani su na ponekim mestima istrebili sve živo. Mnoštvo Jevreja poginulo je pri opsadi Jerusalima, kao i u dugotrajnim borbama u Galileji, Transjordaniji i Judeji. Hiljade su ih zarobljene, prodate u roblje, poslate na robijanje po rudnicima i na galijama, ili predate žiteljima paganskih gradova, pa bačene kandžama divljih zveri u cirkuskim arenama. Veliki broj gradova je razoren i spaljen, u odmazdu i radi uterivanja straha.” 6)

Aždaja koja je zbačena na Zemlju nije se zadovoljila samo žrtvama u Palestini:

“Veliki ustanak u Judeji neizbežno se odrazio i na položaj Jevreja u velikim gradovima dijaspore. U Aleksandriji su ponovo planuli

sukobi između Jevreja i Grka, a rimski vojnici napravili su pokolj jevrejskog življa. Položaj Jevreja pogoršao se i u drugim gradovima helenističkog Istoka. U Damasku je došlo do pogroma Jevreja...” 7)

Početak drugog veka, u vreme imperatora Hadrijana, Jevreji su bili prinuđeni da podignu novi ustanak, jer je ovaj vlastodržac prisilno hteo da ih asimiluje.

“Ustanak Bar-Kohbe predstavljao je najsilniji izliv narodnog nezadovoljstva posle razorenja Hrama. Posledice neuspeha ovog ustanka bile su po narod daleko kukavnije no ishodi prethodnih i potonjih buna. (...)

Poraz Bar-Kohbe imao je teške posledice po prilike u zemlji. Palestinsko jevrejstvo izloženo je surovom proganjanju. Mnogi su - među njima istaknuti predstavnici javnosti i ugledni učenjaci - bili zverski ubijeni; drugi su bili primorani da beže i skrivaju se. Gomile zarobljenih Jevreja prepunile su robovske tržnice u Palestini i drugim zemljama, bliskim i manje bliskim. Mnoga su naselja srušena sa zemljom, dok je središnja oblast judejskih planina, posle bekstva jevrejskog stanovništva, ostala bez žive duše. Jerusalim je obnovljen, ali ne kao jevrejski već kao paganski grad, i preimenovan u 'Elija Kapitolina' (*Aelia Capitolina*), u čast imperatora Publija Elija Hadrijana. Jevrejima je bilo zabranjeno da u njemu žive; samo jednom

godišnje, devetog dana jevrejskog meseca ava, na dan razorenja Hrama, dopušteno im je da uđu u grad i oplaću ruševine svoje svetinje.” 8)

Tokom trećeg veka, može se reći, nije bilo verskih ni političkih progona. Ali novi vekovi doneli su nove nevolje i nova stradanja i ponižavanja. Položaj Jevreja nimalo se nije poboljšao sa prerastanjem hrišćanstva u državnu religiju. Naprotiv:

“Kada je hrišćanstvo nadvladalo druge vere i u suštini se pretvorilo u državnu religiju, politička borba dobila je verski karakter. (...) Pod uticajem crkve, koji je veoma ojačao krajem IV i, naročito, tokom V veka, rimske su vlasti postale spremne ne samo da ganjaju jevrejstvo kao veru i naciju već i da - pre svega - do krajnosti umanje njegov politički značaj kao naroda koji naseljava Palestinu. (...) U očima rimskih vladara-hrišćana, Palestina je bila sveta zemlja, kolevka njihove vere. Po hrišćanskom učenju, hrišćanska crkva je postala 'istinski Izrael' i zakonita naslednica jevrejskog naroda. Njoj, prema tome, s pravom pripada sve čime je Bog obdario praoce - dakle, i zemlja Izraelova, između ostalog.” 9)

Oni koji su se kao grane sa divlje masline nakalemili na pitomu maslinu, tamo gde su neke njene grane odlomljene zbog neverovanja, kako bi to rekao apostol Pavle (Rimljanima 11), ponašali su se u skladu sa svojim poreklom - kao divlji.

“Od početka V veka sve je veći broj protiv-

jevrejskih zakona, sa sve upadljivijom hrišćansko-teološkom motivacijom. Uporedo s protivjevrejskim zakonodavstvom učestali su i pogromi, koje su predvodili fanatici; u slavu hrišćanstva paljene su sinagoge, koje je potom bilo zabranjeno obnavljati. Rimski zakoni su, isto tako, ne jednom zabranjivali i podizanje novih sinagoga. Broj hrišćana u Palestini osetno je porastao, kako zbog pokrštavanja mnogobožaca tako i zbog useljavanja. Među hrišćanima je bilo imućnih i uticajnih ljudi, koji su u prvoj polovini V veka, za Teodosija II (408-450), dizali crkve i manastire na osveštanim mestima. Sve se više osećao uticaj hrišćanske crkve, ne samo na zakonodavstvo već i na delatnost administracije. Namesnici u Palestini i drugim istočnim oblastima carstva bili su nemoćni pred samovoljom i uticajem sveštenstva, te pred fanatičnom hrišćanskom svetinom koja je navaljivala na Jevreje. Ponekad ni sami imperatori nisu bili u mogućnosti da zaštite Jevreje od nasilja.”¹⁰⁾

Nasilje, pogromi, progoni. Progoni, pogromi, nasilje. I sve tako. Iz veka u vek.

Žena beži u pustinju

“Ženi pak dadoše dva krila velikoga orla - da leti u pustinju na svoje mesto, gde će se hraniti jedno vreme, i dva vremena, i po vremena, daleko

od zmije.” Otk 12,14.

O ovom istom događaju već smo čitali u prvoj viziji:

“A žena uteče u pustinju gde je imala mesto koje joj je Bog pripremio, da je onde hrane hiljadu i dvesta i šezdeset dana.” Otk 12,6.

Rekli smo da prorok sa Patmosa i ovde govori jezikom simbola, tako da se ova pustinja može definisati kao vrlo veliki i vrlo siromašni duhovno-kulturni prostor u veoma dugom periodu vremena. S obzirom da u proročanstvima jedan dan označava jednu kalendarsku godinu (v. 4. Mojs 14,34; Jez 4,6), to 1260 proročkih dana predstavljaju 1260 kalendarskih godina. Isto značenje ima i period “vreme, vremena i po vremena”. *Vreme* je jedna godina, *vremena* su dve godine, a *po vremena* pola godine. To je ukupno tri i po godine, tj. 42 meseca, odnosno 1260 dana.

Duhovno-kulturna pustoš, sa kojom se suočila jevrejska nacija, započinje sa pojavom tzv. mračnog srednjeg veka.

“Osobenost jevrejske srednjovekovne istorije sastoji se u tome što je ona proticala posebnim tokom, putevima različitih od onih kojima su se razvijali najvažniji narodi, nosioci i oblikovaoci srednjovekovne kulture. Arapi, Germani i Sloveni, koji su se još nalazili na stepenu primitivnog plemenskog uređenja, behu zašli u oblast rimsko-helenističke kulture i

prihvatili njene duhovne vrednosti, stapajući ih s osnovama sopstvene civilizacije. Spojnicu među nasleđem antičkog sveta i kulturom novih naroda za Germane, Kelte i Slovene predstavljala je hrišćanska religija, a za Arape i većinu naroda koje su pokorili islam.

Jevrejska nacija je jedina etnička skupina staroga sveta koja je u srednjovekovlje stupila s očuvanim osnovnim, sebi svojstvenim karakteristikama, kakve su se obrazovale u prethodnom razdoblju. Njene religija i kultura, iako primorane na ne malo izmena u procesu dodirivanja i sukobljavanja s kulturama okolnih naroda, nisu bile plod stapanja protivrečnih i međusobno tuđinskih elemenata. Na pragu srednjeg veka, jevrejski narod nije bio primitivno društvo koje je usvojilo drevnu kulturu u skoro svakom pogledu nadmoćnu njegovom sopstvenom, već nacija obrazovana dve hiljade leta pre toga, koja je na ovom stepeniku svoje istorije samo nastavila da razvija već postojeću, vlastitu duhovnu baštinu.” 11)

Dakle, u toku srednjeg veka Jevreji su živeli u rasejanju kako po hrišćanskim tako i po muslimanskim zemljama. Germani i Sloveni, s jedne strane, i Arapi, s druge strane, koji su svoju pagansku primitivnost spojili sa protivrečnim duhovnim vrednostima rimsko-grčke kulture i hrišćanstva odnosno islama, nisu imali iz te mešavine šta da ponude Jevrejima u svojoj

sredini, onima koji su još uvek držali do svojih religioznih vrednosti. Ono što bi za druge ovakav spoj bio duhovnost, za Jevreje je bila pustinja.

Za sve to vreme Jevreji su bili žrtve, prokleti narod, narod predodređen za kaznu. Ovaj odnos prema njima imao je strahovite posledice, tako strašne da im je pretila opasnost od potpunog istrebljenja. Na pragu novoga doba oni su i kao verska i kao društvena skupina postali malobrojni - sredinom 17. veka bilo ih je manje od jednog miliona! Može se reći da je to direktno ispunjenje proročanstva iz Danila 12,7 da će se “po vremenu, po vremenima i po po vremena” svršiti “rasap sile svetoga naroda”. Međutim, sa slabljenjem uticaja crkve, njihov broj je počeo da raste izuzetno brzo, tako da je pred drugi svetski rat dostigao 17 miliona.

Posle određenog vremena mogli su se nadati izlasku iz duhovne pustinje. O ovom neminovnom iskustvu izabranog naroda pisao je i prorok Jezekilj navodeći Gospodnje reči:

“I izvešću vas iz naroda, i sabraču vas iz zemalja po kojima ste rasejani, rukom krepkom i mišicom podignutom i izlivenim gnevom. I odvešću vas u pustinju tih naroda, i onde ću se suditi s vama licem k licu. Kako sam se sudio s ocima vašim u pustinji zemlje Misirske, tako ću se suditi s vama, govori Gospod Gospod. I propustiću vas ispod štapa i dovesti vas u sveze zavetne. I odlučiću između vas odmetnike i koji

odustaju mene; izvešću ih iz zemlje gde su došljaci, ali neće ući u zemlju Izrailjevu, i poznaćete da sam ja Gospod. (...) Mili ćete mi biti s ugodnim mirisom, kad vas izvedem iz naroda i saberem vas iz zemalja u koje ste rasejani; **i biću posvećen u vama pred narodima. I poznaćete da sam ja Gospod kad vas dovedem u zemlju Izrailjevu**, u zemlju za koju podigoh ruku svoju da ću je dati ocima vašim.” Jez 20, 34-37.41.42.

Gospodnja je namera da iz svog naroda najpre odluči odmetnike i one koji su odustali od Njega, a zatim da svoj verni ostatak **dovede u svoje sveze zavetne i vrati ga u zemlju Izrailjevu.**

No, Božji narod pre toga treba u pustinji naroda da provede skoro punih 13 vekova. Teolozi, koji imaju historicistički pristup proročanstvima, smatraju da period od 1260 dana, odnosno godina, počinje 538. godine kada su armije Rimske imperije proterale arijanske Ostrogote iz Rima, a završava se onda kad je “po naređenju francuske revolucionarne vlade general Aleksandar Bertije 15. februara 1798. godine u Rimu izdao proglas, obaveštavajući papu Pija VI i rimski narod da papa ‘*više ne obavlja nikakvu funkciju*’.”¹²⁾

Bilo je to krajem XVIII veka. Skoro celokupno jevrejsko stanovništvo živelo je u pustinji.

“Početkom XIX veka, jevrejski živalj u Palestini iznosio je tek nekoliko hiljada duša, koje

su živele u četiri tradicijom osveštana grada: Jerusalimu, Safedu (Cfatu), Tiberiji i Hebronu. Njihov pravni i ekonomski položaj bio je veoma tegoban, budući da otomanske vlasti nisu bile u stanju da im obezbede stvarnu zaštitu od nasrtaja raznih šeika i samovolje mesne uprave. Uza sve, Jevreji su se i dalje useljavali u zemlju, tako da ih je sredinom XIX veka bilo 12.000 i to većinom sefarda. Još od kraja XVIII veka sve su se češće čuli planovi, Jevreja i ne-Jevreja, o obnavljanju jevrejskog središta u Palestini, koncentrisanju većine Jevreja na njenom tlu, čak o osnivanju nezavisne jevrejske države. (...)

Cionistička imigracija nazivala se **alija**. Ova reč na hebrejskom znači *uspon, penjanje*, jer je, prema jevrejskoj tradiciji, prelazak u Palestinu za Jevrejina 'uznošenje'. Prva 'alija' 1882. godine korenito je izmenila prilike u zemlji. Činile su je osobe koje su u preseljavanju u Palestinu videle put nacionalnog preporoda. Članovi u to vreme u Rusiji osnovanog kružoka 'Bilu' (skraćena biblijskog poziva "Bet-Jaakov lehu venelha", što će reći, 'Sinovi Jakovljevi, krenimo!') kao i predstavnici drugih palestinfilskih saveza, stizali su u zemlju s određenim ciljem: da osnuju zemljoradnička naselja koja će biti prvi praktični koraci u ponovnom vezivanju jevrejskog naroda za njegovu istorijsku domovinu. Turske vlasti su strahovale da će porast jevrejskog stanovništva izazvati još intenzivnije mešanje stranih država u poslove potpuno oslabelog Otomanskog carstva,

te su već maja 1882. godine zabranile dalje useljavanje. Tako su novodošli bili primorani da se 'uvlače' u zemlju, ili da potkupljuju činovnike kako ne bi ometali njihovo iskrcavanje. Uprkos tome, 1882. godina pokazala se prelomnom u istoriji 'jišuva' (jevrejskog stanovništva Palestine). Upravo su tada useljenici prispeli u broju koji je prevazišao sve imigracione talase tokom prethodnih stoleća, i osnovali prva poljoprivredna naselja." 13)

Većina Jevreja htela je kući. Svome domu. Za njih je odlazak kući istovremeno bio **alija** - uznošenje. Duhovni uznošenje. Međutim, oni koji su se vratili iz pustinje naroda, kojima su dali nemerljiv doprinos u svakom pogledu, kako u materijalnom tako i u duhovnom, zatekli su svoju zemlju pretvorenu u pustinju upravo od onih u čijoj su duhovnoj pustinji boravili. Evo jedne ilustracije koja pokazuje u šta je u toku vekova pretvorena zemlja u kojoj "teče med i mleko" i kako ona danas izgleda:

"U leto 1867. Mark Tven i njegovi saputnici, koji su jahali magarce na hodočasničkom putovanju kroz Svetu zemlju, krenuli su na jug, preko brda Samarije, prema Jerusalimu. 'Što smo dalje odmicali, sunce je postajalo sve toplije, a predeo sve kamenitiji i ogoljeniji, odbojan i sumoran.', zapisao je Tven u delu *Nevinašca u inostranstvu*. Tek ponegde videlo se neko drvo ili grm. Čak su i masline i kaktusi, ti hitri prijatelji

bezvrednog tla, gotovo sasvim napustili zemlju. Nijedan predeo toliko ne zamara pogled koliko onaj koji okružuje prilaze Jerusalimu.’

Kada bi se Tven danas vratio, zastao bi u neverici šta su sve čovekove ruke učinile u jednom veku. Predeo je sasvim preobražen, ne samo na prilazima Jerusalimu već od Dana do Berševe, kako Biblija određuje severnu i južnu granicu zemlje. Umekšale su ga šume, uobličilo bogatstvo obrađenih polja, obogatile stotine seoskih naselja i gradovi puni života.” Tokom poslednjih četrdeset godina zasađena je većina od 180 miliona stabala koliko ih danas ima u Izraelu.”¹⁴⁾

No, vratimo se počecima cionističkog pokreta. Sa žalošću se mora primetiti da je u to vreme bio ne mali broj onih Jevreja koji su nastojali da se uključe u nejevrejsko društvo, da ostanu tamo gde su, da ne budu više deo izabranog naroda, da ne idu kući. I bez obzira što su se odricali svoga porekla i svoje nacionalne prošlosti, takva nastojanja ipak su nailazila na strahovit otpor antisemitizma.

“U drugoj polovinu XIX veka neobično je porastao broj Jevreja naučnika, novinara, pisaca, slikara i muzičara, tako da je njihovo sudelovanje u kulturnom životu zemalja zapadne i srednje Evrope daleko premašalo njihovo procentualno učešće u ukupnom stanovništvu istih zemalja. Njihovo duhovno stvaralaštvo tek se u neznatnoj meri doticalo specifično jevrejske tematike; mnogi su čak bili iz korena izmenili svoj odnos

prema vlastitom narodu. Na prvim koracima kulturne asimilacije Jevrejima je glavni cilj bio da dokažu svoju potpunu srođenost s kulturom okoline i odvojenost od vlastite nacionalne prošlosti; držali su da je vrhunsko dostignuće ne ličiti na Jevrejina. Sada su, međutim, učestali slučajevi da Jevreji-intelektualci zahtevaju priznanje svojih prava ne kao 'ljudi' već kao Jevreji, naglašavajući pri tom ne samo svoje stremljenje da budu *slični* okolnoj, inorodnoj sredini već i svoje pravo da se od nje *razlikuju*. Jevrejsko nasleđe za mnoge je prestalo da bude 'vekovno stradanje' i izvor osećanja manje vrednosti, već je, obrnuto, postalo podsticaj za osećanje vlastitog dostojanstva, zasnovanog na saznanju da to nasleđe sadrži drevne, opštepriznate i neprolazne vrednosti ljudskog duha." 15)

Radi efikasnije političke borbe protiv sve veće diskriminacije Jevreji su bili prinuđeni da stvaraju svoje organizacije, s obzirom da nije mnogo pomagao otpor i borba pojedinaca. Međutim, to je istovremeno za antisemite i judeofobe svih boja bio neoboriv dokaz da su hrišćanske zemlje ugrožene jevrejskom premoći, što je imalo kobne posledice po jevrejski narod.

Zmija ispušta reku za ženom

Zmija je iskoristila mračno antijevrejsko raspoloženje u hrišćanskim zemljama i krenula u

žestok napad:

“A zmija izbaci za ženom iz svojih usta vodu kao reku, da je reka odnese. No zemlja pomože ženi, pa otvori zemlja svoja usta i popi reku koju izbaci aždaja iz svojih usta.” Otk 12,15.16.

U ovim stihovima imamo dva nova simbola - vodu i zemlju.

Vodom se u proročanstvima prikazuju “narodi i ljudi i narodnosti i jezici” (Otk 17,15). Ovde je voda, međutim, poprimila oblik reke, što znači usmerene i organizovane vode, pa se ovaj simbol ne može shvatiti kao bezlično i neodređeno mnoštvo ljudi, već kao uređeno i ustrojeno mnoštvo. Takvo ustrojstvo odgovara samo vojnim formacijama. Prema tome, Sotona će se poslužiti vojskom da bi uništio jevrejski narod. Da li se tako nešto već dogodilo ili ga tek treba očekivati? Mislim da se odgovor na ovo pitanje krije u divljanju nacizma sa njegovim paklenim planovima i demonskim metodima, kada je sa dolaskom Hitlera na vlast evropsko jevrejstvo bilo osuđeno na smrt. Posle holokausta, koji su doživeli Jevreji, rane su još uvek sveže i dovoljno duboke da bi se mogle zaboraviti.

“Jevrejsko stanovništvo proganjano je nečuvenom svirepošću. Aprila 1933. pojavili su se prvi zakoni koji su pogađali 'nearijevce' Takvim su smatrani Jevreji, ali i 'polujevreji' ili 'četvrtjevreji', čak i pokršteni, sve do treće

generacije... (...) Na taj način bili su pogođeni ne samo onih pola miliona nemačkih Jevreja, nego i stotina hiljada asimilovanih, koji su već davno bili prekinuli sa jevrejstvom i pomešali se sa Nemcima putem braka i pokrštavanja. I oni su morali da ispaštaju svoj 'greh' što su Jevreji. Asimilovani Jevreji koji su se smatrali Nemcima mojsijeve vere, odjednom su izgubili i svoje državljanstvo i svoju narodnost. Svi oni koji su bili ma i najmanje 'pojevrejčeni', bili su surovo eliminisani iz života. (...)

Na svakom koraku Jevreji su se osećali kao da su gonjeni hajkom besnih pasa." 16)

Epidemija nacizma, kao što je poznato, ubrzo je zahvatila i druge hrišćanske zemlje - Poljsku, Rumuniju, Italiju, Austriju, Čehoslovačku, Mađarsku...

"Kako se zlokobna Hitlerova senka širila nad Evropom, tako su reakcionarni elementi sve više upirali svoj pogled prema Berlinu. Svugde je prva lozinka bila - borba protiv Jevreja.

Tako se horizont sa svih strana zamračivao, dok rat nije Hitleru omogućio da pristupi ostvarenju svog đavolskog plana o uništenju Jevreja. Uz saučesništvo fašista svih okupiranih zemalja Evrope, nemačke okupacione vlasti su pristupile sistematskom pokolju Jevreja i njihovoj deportaciji u logore uništenja. Tako je za vreme drugog svetskog rata (1939-1945) uništeno šest

miliona Jevreja, jedna trećina njihovog sveukupnog broja u svetu.” 17)

Hitler je imao đavolski plan, a đavo je imao Hitlera i stotine hiljada drugih pomućenih i demonizovanih umova preko kojih je svom žestinom krenuo da uništi jevrejsku naciju.

Jedina nada Jevreja bila je njihova drevna domovina. Strašni pogromi, u kojima je jevrejskom narodu kao nikada u istoriji zapretilo konačno istrebljenje, potpuni genocid, kako u zemljama u kojima je vladao nacizam i fašizam, tako i u samoj Palestini, nisu mogli da spreče da se ne desi čudo!

To čudo bila je Zemlja koja je pomogla Ženi. To čudo se zove Erec Jizrael.

Posle skoro dve hiljade godina rasejanja, pogroma, nasilja, lutanja, uništavanja, ali i nepresušnih mesijanskih nadanja i očekivanja, došlo je do stvaranja Erec Jizraela. Dvadeset devetog novembra 1947. godine Generalna skupština Organizacije ujedinjenih nacija usvojila je rezoluciju o stvaranju Jevrejske Države u Zemlji Izraela. Skupština je stanovnicima zemlje stavila u dužnost da preduzmu sve mere neophodne za ostvarenje ove rezolucije. U petak, 14. maja 1948. (5. ijara 5708. godine po jevrejskom kalendaru) u sali telavivskog muzeja, David Ben-Gurion je objavio Deklaraciju o nezavisnosti, u kojoj je između ostalog bilo zapisano:

“U Zemlji Izraela nastao je jevrejski narod. Tu je stvoren njegov duhovni, verski i politički lik. Tu je on živio u svojoj suverenoj državi, tu stvarao vrednosti nacionalne i opšteljudske kulture, i zaveštao svetu neprolaznu Knjigu nad Knjigama.

Nasilno proteran iz otadžbine, narod joj je ostao veran u svim zemljama svog raseljenja, ne prestajući da se nada povratku na rodnu grudu i obnovi svoje političke nezavisnosti.

Prožeti svešću o toj istorijskoj povezanosti, Jevreji su iz kolena u koleno pokušavali da se ponovno nasele u svom drevnom zavičaju. Poslednja desetleća obeležilo je njihovo masovno vraćanje u domovinu. Pioniri povratnici, koji su savladali sve prepreke na putu prema otadžbini, i branioci njeni, oživeli su pustinju, obnovili starojevrejski govor, izgradili gradove i sela. Stvorili su društvo koje se razvija, samostalno u ekonomskom i kulturnom pogledu, miroljubivo, no kadro da se brani, društvo koje pruža dobra napretka svim žiteljima zemlje i teži državnoj nezavisnosti.

Na poziv Teodora Hercla, proroka ideje jevrejske države, 1897. godine održan je Cionistički kongres, koji je obznanio pravo Jevreja na nacionalni preporod u vlastitoj zemlji.

Ovo pravo priznato je Balfurovom deklaracijom od 2. novembra 1917. godine i potvrđeno mandatom Društva naroda, koji je snagom

međunarodnog priznanja potvrdio istorijsku povezanost jevrejskog naroda sa Zemljom Izraela i pravo Jevreja na obnovu svog nacionalnog ognjišta. Katastrofa koja je nedavno zadesila jevrejski narod i u kojoj su stradali milioni Jevreja u Evropi, ponovo je i neosporno dokazala nužnost razrešenja problema jevrejskog naroda, lišenog domovine i samostalnosti, kroz obnavljanje jevrejske države u Zemlji Izraela - države koja bi raskrilila očinske vratnice svakom Jevrejinu, i jevrejskom narodu obezbedila status ravnopravne nacije u porodici naroda sveta. (...)

Država Izrael biće otvorena za jevrejsku imigraciju i za povratak po svetu rasejanih Jevreja; uložiće sve napore da razvije zemlju na dobro svih njenih žitelja. Ona će se oslanjati na temelje slobode, pravednosti i mira, u skladu s idealima izraelskih proroka.”¹⁸⁾

Tako su sledeće reči proroka Osije, i to u onom delu koji se tiče obnove jevrejske države, našle svoje konačno ispunjenje:

“Jer će dugo vremena sinovi Izrailjevi sedeti bez cara i bez kneza i bez žrtve i bez stupa i bez oplečka i likova. Posle će se obratiti i tražiće Gospoda Boga svojega i Davida cara svojega, i u strahu će pristupiti ka Gospodu i blagosti njegovoj u poslednja vremena.” Os 3,4.5.

Istovremeno se ispunjavaju i reči proroka Amosa o ponovnom podizanju opalog i razvaljenog “šatora Davidovog”:

“U to ću vreme podignuti opali šator Davidov, i zatvoriću mu pukotine, i opraviću mu što je razvaljeno, i opet ću ga sagraditi kao što je bio pre.” Am 9,11.

O tom čudu koje se dešava pred našim očima, adventistički autori Roy Allan Anderson i Jay Milton Hoffman pišu:

“Dok je oslobođenje sinova Izrailjevih iz Egipta bilo, do tog vremena, najveći događaj u ljudskoj istoriji od stvaranja, dotle je prikupljanje rasejanog jevrejskog naroda u naše vreme izgleda isto tako veliki događaj i on privlači pažnju celoga sveta. Kad ovaj rasejani, progonjeni narod pronalazi svoj put nazad u zemlju svojih otaca i uspostavlja se kao nacija, i to je čudo.”¹⁹⁾

No, ideal proroka nije bio samo obnova države Izraela, već i obraćenje i potpuna duhovna obnova jevrejskog naroda.

I razgnevi se Aždaja na Ženu

“I razgnevi se aždaja na ženu, te ode da zarati na ostalo njeno potomstvo, na one koji drže Božije zapovesti i imaju svedočanstvo Isusovo.” Otk 12,17.

Iz savremenijih prevoda ovog stiha može se zaključiti da će predmet Sotoninog napada biti ostatak Ženinog potomstva koje drži Božje

zapovesti i drži se istine kakvu je Isus objavio.

Ako su nas prethodni stihovi vodili kroz istoriju jevrejskog naroda i doveli sve do našeg vremena, za ovaj stih možemo reći da je još uvek stvar budućnosti. Verujem da postoji duboka veza između ovog stiha i celog jednog poglavlja iz Staroga zaveta, iz Knjige proroka Zaharije, odnosno verujem da je to poglavlje pravi komentar ovog stiha iz Otkrivenja. Pogledajmo samo nekoliko stihova iz ovog poglavlja:

“Evo, ja ću učiniti Jerusalim čašom za opijanje svim narodima unaokolo, koji će opsesti Jerusalim ratujući na Judu. I u taj ću dan učiniti Jerusalim teškim kamenom svim narodima; koji ga god hteditu dignuti, satrće se, ako bi se i svi narodi zemaljski sabrali na nj. (...) U onaj ću dan učiniti da glavari Judini budu kao ognjište u drvima i kao luč zapaljen u snopovima, te će proždreti i nadesno i nalevo sve narode unaokolo, a Jerusalim će još ostati na svom mestu, u Jerusalimu. I Gospod će sačuvati šatore Judine najpre, da se ne diže nad Judom slava doma Davidova i slava stanovnika Jerusalimskih. U onaj će dan Gospod zaklanjati stanovnike Jerusalimske, i najslabiji među njima biće u taj dan kao David, i dom će Davidov biti kao Bog, kao anđeo Gospodnji pred njima. I u taj dan tražiću da istrebim sve narode koji dođu na Jerusalim; i izliću na dom Davidov i na stanovnike Jerusalimske duh milosti i molitava, **i pogleda-**

će na mene koga probodoše, i plakaće za njim kao za jedincem, i tužiće za njim kao za prvencem.” Zah 12,2.3.6-10.

Sve ovo što je prorok Zaharija ovde zapisao, još uvek se nije ispunilo.

Nikada se do sada nije dogodilo da je Jerusalim bio *čaha za opijanje svim okolnim narodima, koji će opsesti Jerusalim ratujući na Judu*. A tada će se dogoditi.

Nikada do sada Jerusalim nije bio *težak kamen svim narodima*, toliko težak da može *satrti i sve narode zemaljske ako bi se sabrali na njega*. A tada će to biti.

Nikada do sada glavari Judini nisu bili kao *ognjište u drvima i kao luč zapaljen u snopovima*, da mogu *proždreti i nadesno i nalevo sve narode unaokolo*. A tada će proždreti.

Nikada do sada *najslabiji među stanovnicima jerusalimskim nije bio kao David*, a još manje da je *dom Davidov bio kao Bog*. A tada će biti.

Nikada se do sada nije dogodilo da je *dom Davidov i da su stanovnici jerusalimski pogledali na Onoga koga su proboli*. A tada će ne samo pogledati na Njega, nego će i *zaplakati za njim kao za jedincem, i tužiće za njim kao za prvencem*. A ko je taj koga su proboli, ako ne Isus?!

Bog ima plan sa svojim narodom. Božji narod treba u poslednje vreme da učestvuje u

pripremi puta za dolazak Mesije. Elen G. Vajt je o tome još 1905. godine pisala:

“Među Jevrejima će biti mnogo obraćenika koji će pomoći da se pripravi 'u pustinji put Gospodnji' i da se 'poravni u pustoši staza Bogu našem' (Is 40,3). Obraćeni Jevreji treba da obave značajan zadatak u velikoj budućoj pripremi za doček Hrista, Kneza života. **U jedan dan rodiće se jedan narod.** Na koji način? Preko obraćenih ljudi koje je Bog odredio. Jer, videćemo 'najpre ... travu, potom klas, pa onda ... pšenicu u klasu' (Mk 4,28). **Predskazivanja proroka će se ispuniti.** (*Manuscript 75, 1905*)”²⁰

Dve vrlo značajne misli izdvajamo iz ove tvrdnje. Prva je **rađanje jednog naroda u jedan dan.** Šta to praktično znači? To praktično znači da će doći do duhovnog preporoda u ovom narodu. U jedan dan. Ovaj “jedan dan” možda ne treba shvatiti ni bukvalno ni proročki, odnosno ni kao vreme od 24 časa, ni kao vreme od godinu dana. Možemo ga shvatiti kao vrlo kratak vremenski period, jer pisac nije govorio proročkim jezikom. Pisac je samo imao u vidu predskazanja proroka. I to je ujedno druga misao koju želimo da naglasimo: **Predskazanja proroka se moraju ispuniti.** Ova tvrdnja E.G. Vajt nam govori da su proroci već odavno predskazivali obraćenje Izraela u poslednje vreme. Pored Zaharije, o tome su pisali - Sofonija, Jezekilj, Isaija, Osija, Joilo, apostol Pavle.

Sve je ovo dakle stvar budućnosti, ali očigledno, ne tako daleke. Jevreji su se vratili u svoju zemlju, jedinu koja im je mogla pružiti sigurno utočište. I još uvek se vraćaju. Jednoga dana Aždaja će zaratiti protiv njihovog potomstva time što će mnoge narode, a posebno okolne, podići na njih. Međutim, videli smo kakav će ishod biti. U tom trenutku mnogi Jevreji, koji već drže Božje zapovesti, prihvaćće i Onoga koga su proboli. Prihvaćće istinu kakvu je Isus objavio. Prihvaćće Hrista i On će biti njihova odbrana, baš kao što je to anđeo Gavriilo obećao proroku Danilu:

“A u to će se vreme podignuti Mihailo veliki knez, koji brani tvoj narod; i biće žalosno vreme, kakoga nije bilo otkako je naroda dotada; i u to će se vreme izbaviti tvoj narod, svaki koji se nađe zapisan u knjizi.” Dan 12,1.

U vreme najveće nevolje i najveće opasnosti po Danilov narod, podigneće se Mihailo, Veliki knez, Mesija, da ga odbrani i zaštiti od neprijatelja:

“Jer će Gospod izaći, i vojevaće na narode kao što vojuje na dan kad je boj. I noge će njegove stati u taj dan na gori Maslinskoj...” Zah 14,3.4.

“I Gospod će riknuti sa Siona, i iz Jerusalima će pustiti glas svoj, i zatrešće se nebo i zemlja; ali će Gospod biti utočište svome narodu i krepost sinovima Izrailjevim.” Joilo 3,16.

Samo oni što su zapisani u knjizi života, koja se nalazi pred nebeskim Sudijom, biće izbačeni. A njih je dovoljan broj da se može govoriti o izbačenju čitavog jednog naroda. Biće to direktno ispunjenje proćanstva koje je zapisao prorok Zaharije:

“I u svoj zemlji, govori Gospod, dva će se dela istrebiti u njoj i poginuti, a treći će ostati u njoj; i tu ću trećinu metnuti u oćanj, pretopiću ih kako se pretapa srebro, i okušaću ih kako se kuša zlato; oni će prizvati ime moje, i ja ću im se odazvati i reći ću: to je moj narod; a oni će reći: Gospod je Bog naš.” Zah 13, 8.9.

Literatura:

1) Elen G. Vajt: *Velika borba*, Preporod, Beograd 1962, str. 407.

2) Elen G. Vajt: *Ćežnja vekova*, Preporod, Beograd 1987, str. 655.

3) Elen G. Vajt: *Komentari biblijskih tekstova*, URPASD, Beograd 1993, str. 913.

4) Šarl Etinger et al.: *Istorija jevrejskog naroda*, Ginko, Beograd 1996, str. 121.

5) Ibid., str. 137.

6) Ibid., str. 147.

7) Ibid., str. 137.

- 8) Ibid., str. 153.154.
- 9) Ibid., str. 163.
- 10) Ibid., str. 166.
- 11) Ibid., str. 183.184.
- 12) Marvin Maksvel: *Apokalipsa*, Preporod, Beograd 1996, str. 327.
- 13) Šarl Etinger et al.: op.cit., str. 404.405.
- 14) Abraham Rabinovič: *Izrael*, YUTEL, Beograd 1991, str. 54.
- 15) Šarl Etinger et al.: op.cit., str. 413.
- 16) Simon Dubnov: *Kratka istorija jevrejskog naroda*, Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1988, str. 231-234.
- 17) Ibid., str. 237.238.
- 18) Šarl Etinger et al.: op.cit., str. 497.498.
- 19) Roy Allan Anderson and Jay Milton Hoffman: *All Eyes on Israel*, Revised Edition 1977, Harvest Press, Incorporated, Fort Worth, Texas, USA, str. 70.
- 20) E.G. White: *Evangelizam*, Preporod, Beograd 1985, p. 435.
436.

Sadržaj

Uvod	5
1. ŽENA I AŽDAJA	7
2. RAT NA NEBU	25
3. AŽDAJA I ŽENA	37

Zvonimir Kostić Palanski
APOKALIPSA 12

1. izdanje, 2004.

Urednik:
Prof. dr Dimitrije Popadić

Tehnički urednik:
Srđan Pavlović

Izdavač:
PUNTA NIŠ

©Copyright by

Zvonimir Kostić Palanski
Lapčevićeva 11, YU-18000 Niš
Tel/fax 018 / 364-414
Mobilni 063 / 47 40 49
E-mail: palanski @ EUnet.yu

Štampa:
Punta Niš

Tiraž 500 primeraka

ISBN 86-83119-86-6



Foto: Jelena Kostić

PALANSKI

“I pokaza se
veliki znak na nebu:
žena obučena u sunce
i mesec pod njenim nogama,
a na glavi joj venac
od dvanaest zvezda...”